

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 31 Juli 1820.

Röfwarens Dotter.

(Berättelse.)

(Slut från N:o 60.)

Ännu förflyto några månader, men Johannas munterhet återvande ej. Då hon en dag på en spåsegång mötte Blumfeld och Amalia arm i arm, sprang hon hastigt in i en småskog, och sedan de gått förbi, gick hon åter fram, och när de begge älskande på långt afstånd sågo tillbaka, märkte de, att hon ännu länge stod och såg efter dem. Hon darrade, så ofta Amalias namn nämdes i hennes närvaro, och ett ord om en möjlig förbindelse mellan Blumfeld och Grefvinnan satte henne i den haftigaste rörelse. Så stodo sakerna, när Snickaren en afton oförmodadt inträdde i Blumfelds rum, och med största förskräckelse berättade, att Johanna vore försvunnen. -- "Här," tillade han, "är ett bref till dig, min son, som vi hafva funnit i hennes kammare." Blumfeld läste följande:

"Tack, innerlig tack, ädle man! för allt hvad ni har varit och framgent ville vara för mig! Då Johanna ej kunde lefva för er, så måste ej heller ni sörja för henne. Öfverlemnna henne åt sitt öde! Jag vill ej sjelf gifva mig döden, så mycket jag an önskar den. Ert minne bevarar mig för denna synd. Lef för den ni önskar, och blif lycklig i hennes besittning.

Vi skola kanske ännu en gång se hvarandra, innan vi förenas på andra sidan grafven, och då skall en ännu renare låga genomglöda mitt hjerta. — Farväl! Mottag kärlekens och smärtans sista tårar af

Er Johanna."

Vi vilje ej beskrifva Blumfelds sinnesförfattning, när han läste dessa rader, utan endast anmärka, att man med de nogaste efterforskningar ej kunde upptäcka hvarthän hon flytt. Detta var så mycket lättare att förklara, som oroligheterna nu äfven började utbreda sig på högra Rhenstranden, och rasade redan i det olyckliga Frankrike. Grefven och hans Grefvinnna besloto äntligen, efter lång öfverläggning, att lemna slottet och begifva sig djupare in i det inre af Tyskland. Detta afgjorde fortare, än man hade hoppats, de älskandes öde, och innan de förre anträdde resan, hade Amalia, trädande med dristiga steg striden till möte emot hvarje motsträfvigt förhållande, högtidligen förordat sig med sin älskade.

De franska tropparne hade på åtskilliga punkter gått öfver Rhen. Träffningar föreföllo på flera ställen, och äfven i köpingen Z...s grannskap, der fiendens hastighet och öfvermakt nästan alltid segrade på Tyskarnas långsammare stridssätt. En dag, efter en sådan träffning, stormade en hop af Franska tropparna in i byn, som, blottad på all besättning, ej kunde

göra fienden särdeles motstånd. Invånarne drogo sig tillbaka i sina hus, och försvarade sin egendom så godt de kunde, men isynnerhet de, som hade hustrur och döttrar. Ändtligen anföll man ätven Pastorns boning; ty man hade sett den vackra Amalia i ett fönster i öfra våningen. Fångt erbjöd Blumfeld en betydlig summa för att afvärja plundring; man gäckade hans anbud, och gjorde sig färdig att upp- bryta dörrarna. Då framträngde hastigt en ung soldat, och ropade till de ursinnige, att han af Officern vore beordrad till skydds- vakt för Prestens hus. Man studsade, och lät honom intaga sin post vid ingången, men afsände strax en annan för att under- rätta sig, om soldatens föregifvande vore sannt. Denne återkom och rapporterade, att Officern redan hade lemnat köpingen. Nu begynte stormen å nyo. Den unge soldaten lossade först sitt gevär på de plun- drande; derpå drog han sin sabel, och stridde med undrånsvärdt mod, till dess han ändtligen, genomborad af flera bajon- netter föll till jorden. Nu hade det varit förbi med Prestens säkerhet, och han hade kanske öfverlevat det förskräckligaste, om ej i detta ögonblick en hög Officer med några soldater skyndat till stället och skingrat de stormande. Man upptog den i sitt blod simmande genomstungne, och bar honom in i Pastorns hus. Denne tackade Officeren och räckte sin hjälp åt den sårade. En Fältskär kom, och när han ville afläda den döende, såg man med förvåning, att det var ett fruntimmer. Sådana upptäckter voro denna tid ej så sällsynta bland Fransmän. Men hvem målar Blumfelds bestörtning, då han i den sårade igenkände — Johanna. Han till- kallade sin fru, för att lemna den van- maktiga i kvinnliga händer, och bad laka- ren göra allt för att rädda den olyckliga. Denne undersökte hennes sår, och förkla- rade det ena för dödligt.

Johanna sjelf kände alltför tydligt sitt nära f. restående slut. Hon bad, att alla måtte aflägsna sig. Endast Blumfeld och

hans fru skulle stanna. Hennes önskan uppfylldes. En dyster tystnad rådde i rum- met. Vid ena sidan af sängen satt Blum- feld, vid den andra hans Fru. Ett mildt leende hvilade på Johannas sköna ansigte. Ändtligen öppnade hon det redan bristan- de ögat, och sade: "Erinren J Er ännu den atton, då jag af samma orsak befann mig ibland Er? Aek, den önskan jag då ytt- rade, är fullbordad. Min vän, jag ville dö för Er och hos Er. Farväl! Vi skola återse hvarandra! — Gode Fader! jag kom- mer!" — Döende, och liksom försonande, räckte hon handen åt Amalia, hvilken hon med ousäglig känsla tryckte till sitt hjer- ta. Ännu ett djupt andedrag, och den ädla själen var för alltid borta utur död- lighetens land.

Foljande dagen fördes Johanna till sin vilostad. Många af byns invånare sloto sig, till det hjertligaste deltagande, till det stilla liktåget; ty de älskade den bort- gångna som hon det förtjente. Blumfeld och Amalia gingo ofta till den graf, der dottren hvilade vid sin fars sida, och för- lorade sig i en stilla tanke på det mensk- liga ödets gång, och deras ande upplyfte sig till honom, som en gång skall upptaga alla, äfven vilsefarande, själar i Nådens sköte.

Helsobrunnen Caldas de Gerez, i Portugal.

Dalen, der denna lilla ort ligger, är gan- ska trång. I öster stodja sig husen mot ett berg; en liten ström sköljer dem i ves- ter och foten af ett annat berg. I norr stiger dalen äfven ganska tvärt i höjden; ett berg i söder tillsluter alldeles denna dal.

Sedan några år har denna ort blifvit mera namnkunnig som helsobrunn, är den fordorn var, och man bygger ännu hus, så att man i den inneslutna trakten snart ej mera har någon plats öfrig. Brunnsgä- sterna komma ifrån *Minhos* små städer; Engelsmän fr. n. *Oporto* besöka äfven den-

na brunn. Som trakten är ganska kall, begifva sig dess invånare om vintern till *Villar de Veiga*, och återkomma i Maj. Husen äro af sten, men illa byggda, hafva alla blott en våning, små dåliga kamrar, merendels utan glasfönster och med genomskinliga golf. Möblerna bestå af ett plumpt träbord och dylika stolar. Allt det öfriga, äfven den minsta småsak, måste man föra med sig. Må man ej tro, att man här finner uppässning. Vanligen öppnas endast huset, och hyresgästen sättes i besittning endast af tomma väggarna, bordet och stolarna. På stället kan man endast få ungt oxkött, ris, pomeranser, surt vin af landets produkt, sällan bättre Douro-vin och ännu mera sällan fisk. Socker, kryddor, kaffe och alla andra behof måste man hemta från *Villar de Veiga*, således en hel mil, och äfven der får man ej mycket. Till och med apotheket är på detta ställe, och en brunnsläkare finnes *alldes icke*. En liten plats, ett par hundra steg lång och bred, föreställer promenaden. Åka kan man ej i hela trakten. Svaga personer och fruntimmer resa här, liksom på många andra ställen i det bergiga Portugal, i pottchaiser, som dragas af två hästar.

De varma kallorna leda sitt ursprung från östra sidan af stället utur en granitklippa vid foten af ett högt berg. De äro fyra till antalet, och en hvar har ett särskildt namn. De äro öfverbyggda med hvar sitt litet fyrkantigt hus, i hvars midt man har murat en fördjupning för bad. Blott en person i sender kan bada. I stället för dörr tjener ett förhänge. När detta är nedsläppt, ger det tillkänna, att någon är i badet. Men fruntimmerna hysa något litet misstroende till det andra könets blickar, och låta alltid en piga postad vid ingången. Man dricker äfven detta vatten, och då hemtas det just der det framkommer ur klippan.

Bad-tiden räcker från Juni till Augusti. Luften är väl i den trånga dalen ofta ganska het, men dimman afskyler den

tid efter annan i dessa berg. Man stiger upp kl. 4 om morgonen, badar genast eller dricker vatten, sedan spatserar man till kl. 7. Man går utföre dalen eller på en väg öfver densamma, hvarvid mången skönhet blottställer sig för svindel. De svagare rida på mul- eller sten-åsnor. Efter denna spatsergång eller ridt frukosterar man; kl. 12 spisäs till middagen och sedan hålles en lång Siesta. Efter kl. 4 badas åter eller drickes vatten. Derpå gör man åter en spatsergång, så snart solen har öfvergifvit dalen. Derefter begifver man sig till ett Thee- eller Spelsällskap, och efter kl. 10 går man hem, för att förtära en lätt aftonmåltid. Den diet man föreskrifver sig, och hvilken traditionen förplantar, är lika sträng som löjlig; ty äfven till denna vrå har de portugisiska läkarnes pedanteri inträngt.

Sällskapstonen beror af de personer, som för ögonblicket äro på stället. Adeln i *Minho*, som är ganska talrik, men ej rik, utgör vanligtvis en stor del af sällskapet. Denne adel är kanske bättre än den rikare, men ändå ganska högfärdig, liksom all Portugisisk Adel. Äfven på detta lilla ställe underlåter den ej att, med uppoffring af sitt eget nöje, draga en gänslinje, hvarigenom det *verkliga fina sällskapet* skiljes från det *så kallade*. Ett förnämt fruntimmer går aldrig ut, utan att hennes *Escudero* (första betjenten) på ett afstånd af 20 steg är framför henne, beständigt med blottadt hufvud och hatten i handen. Om hon är behäftad med vaporer, åtföljes hon äfven af en annan betjent med ett rökbäcken.

För öfrigt är brunnssällskapet alltför litet, och den ena märker den andra för väl, för att icke pålägga hvar och en ett slags tvång. Icke dess mindre söker och finner ett par vackra ögon ofta ett svar; och der bäckarne nedflyta från bergen, bilda Azereiros så höga och tära buskar, att man i dalens slingringar, i trots af alla forskande blickar, kan vara lycklig. Dessa intagande flickor, ofta af den första

rang, den bästa uppfostran, ofta med den finaste känsla för skaldekonstens skönheter och för de ömma verser, som inskäras i Azeiros-barken, sysselsätta sig vid sina sammankomster ej sällan med att — på sina väninnors hufvuden studera folkmängden.

Om Residenset, Hofvet och de Märkta i Alina.

(Utur: *Jerusalems Skomakares Resor i Månen.*)

En af landets märkvärdigheter är regentens vistelse-ort. Detta är en ö, som ligger midt i en stor insjö, och utgör en regelbunden åttkantig fästning. Alla dess sidor äro garnerade med 100 beständigt laddade kanoner. Öfverfarten till ön sker öfver en bro, bekladd med polerad stål, hvarföre de, som icke iakttaga den yttersta försigtighet, ofta halka ner i sjön.

Så snart man kommer så nära, att man kan se slottet, måste man kasta sig på knä och lägga händerna i kors på bröstet, som ett tecken, att man erkänner sig vara regentens egendom med kropp och själ.

Innan jag talar om hofvet och dess betjening, vill jag beskrifva den klass af landets invånare, som ensamt är bestämde till hofvets tjänster. Man nämner dem på det Aliniska språket med ett ord, som ungefär betyder *de märkta*.

Detta ståndets ursprung är följande: I fornda dagar var hela landet fullt med större och mindre slott och borgar, der röfvare bodde, som vanligen hade ett öfverhufvud. Dessa röfvare-öfverhufvuden gjorde sig så fruktade i hela Alina, att man snart måste lemna dem en utmärkt rang bland landets inbyggare och betydlig del i regeringen. Sjelfve regenterne i Alina hade, dels af fruktan för dessa människors valde, dels af politik, för att förskaffa sin egen makt ett nytt stöd, låtit

dem bibehålla deras stora företräden. Nu gingo de ej mera ut på rof, men hela landets åkerbrukare måste föra det till dem på deras slott.

När en ny telning af detta ädla släkte såg dagens ljus, blef den medelst ett brännjern märkt i pannan med sin höga familjs stam-namn. Så snart någon med detta märke i pannan var kommen till en mogen ålder, utvecklades strax hos honom de ypperligaste anlag, som vida upphöjde honom öfver annat vanligt folk. Hos dessa herrar vill man ej blott hafva märkt den sanna skickligheten att bestrida sådana embeten, hvarvid förefaller mycket raknande, ehuru de af de fyra Species ej kunna annat än Subtraktionen. Likval visa de de största talanger att öppna och tillsluta en dörr, att duka ett bord, göra en compliment och flera dylika högst viktiga förrättningar.

Derföre har man i Alina visligen utsett dem att vara dels som sällskap, dels som uppassare hos regenten.

En hvar af de olika förrättningar, som gifvas vid hofvet, har sitt sarskilda kännetecken eller livrée, hvilket merendels är ganska val valdt. Så gifves der t. ex. ett slags tjänare, hvilkas förrättning är att frisera regenten: dessa bära några alnar piskband om livet. Andra duka bordet, och bära derföre en knif och en gaffel i kors på en servet, som fastes på bröstet. Andra åter öppna alla slags dörrar för regenten, och bära af den orsaken en nyckelknippa, på samma sätt som de girige i komedien.

Stockholm den 31 Juli.

En resande från Finland har medfört den underrättelsen, att Signora *Catalani* troligen i denna vecka inträffar härstädes, och skola Rum redan vara för henne bestälde.

N:o 62 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS, 1820.